



ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJALUKU

Uredbom o otkupu žitarica dati su osnovi da državni žitni fond bude osiguran sa potrebnim količinama neophodnim za pravilnu ishranu naroda

GODINA V.

BANJA LUKA, 16 maja 1947 godine

Broj 20 (100)

Sprovođenje Uredbe o otkupu žitarica

U okviru sprovođenja našeg vrijednog plana ovogodišnjim Uredbom o otkupu žitarica dati su osnovi za pravilno snabdjevanje žitaricama gradskog stanovništva, i onog dela predočke, koje nema dovoljno vlastitih proizvođa.

Snabdjevanje naroda žitaricama obezbjeđeno je stvaranjem državnog žitnog fonda koji se obrazuje obavezanim otkupom žitarica na osnovu plana otkupa. Na taj način će naš ovogodišnji državni žitni fond biti unaprijed osiguran sa potrebnim količinama žitarica neophodnim za pravilnu ishranu naroda.

Ovogodišnja Uredba koristeći se iskustvom u otkupu prošle godine realizuje se od prošlogodišnjih propisa. Dok je prošlogodišnji otkup bio jednobrazan u cijeloj zemlji i obračunavanje obaveznih viskova vršeno individualno za svako pojedino domaćinstvo, tako da mu se nakon podizanja svih potreba (siemena, usura sa vrsnicima, ljudske i stocne hrane, slobodnih viskova) ostatak obračunava kao slobodni višak žitne je ovogodišnja Uredba elastičnija i predviđa da razne mogućnosti na način obračunavanja otkupa razlagadovoljije, iste specifičnim prilikama pojedinih krajeva.

Uredba postavlja dva načina otkupa: jedan u žitnim, a drugi u ne-žitnim krajevima. Žitni otkup krajevima su naredbom Ministra trgovine i snabdjevanja i to Ljubije, polje i, i dio sreza Banjalučkog i sreza Bos. Gradsko, zatim srezozi Cazin, Bos. Novi, Bos. Dubica, Srbac, Sanski Most, Prijedor i Prijavor, te dijelovi sreza Bihać i Bos. Krupa.

U žitnim područjima otkup se neće vršiti individualno, određujući svakom proizvođaču obavezni visak nakon žetve kao što je to određivalo prošlogodišnja Uredba, nego će se unaprijed utvrditi obavezni viskovi kod svih domaćinstava i to na osnovu procijenjenih količina žitarica koje terete svaki hektar obradive zemlje, izuzev pašnjaka i livada, zatim površina zasijanih industrijskim biljkama i zemljišta zasijana povrćem na osnovu utroška sa državnim ustanovama i otkupnim preduzećima, te zemljišta pod krompirom, vinogradima, voćnjaka i vrtova.

Posle se proizvođaču unaprijed saopštava kol ko žitarica je obavezan isporučiti državi, to mu se time daje potstrek za što intenzivniju obradu zemljišta, kako bi ispunio svoju obaveznu; i kako bi dobio što više žitarica na slobodno raspolaganje.

Žitnoodna područja podijeljena su na reone prema prosječnom prinosa u poljoprivrednoj gospodarstvu razvrstana su prema veličini obradive površine u šest kategorija.

Višna obavezne isporučite raste prema veličini posjeda pa je za veće posjede ostavljen manji procenta prinosa na slobodno raspolaganje što je potpuno pravilno, pošto veća gazdinstva imaju mogućnost da usiljed većeg ekonomskone snage intenzivnije obraduju, pa je njihov proizvodni životni prinos veći od prinosa manjih gazdinstava. Osim toga mozu jedan dio zemljišta s'jati i drugom poljoprivrednim kulturama koje im daju veće prilode.

Kod višne obavezne isporuke uzima se u obzir da proizvođač pokrize sve svoje potrebe u žitaricama kako za prehranu članova domaćinstava, tako za stoku, za sieme i ostale potrebe gazdinstva.

Po ranijoi Uredbi obračunavanje stvarnog prinosa i obaveznog viska bilo je jako otežano. Ovo obračunavanje vršeno je nakon žetve i vršidise na osnovu podataka o vrsidbi, i ocjeniti potreba proizvođača. Proizvođač je tek nakon žetve znao koliko ima predati obaveznog viska. Po ovogodišnjoj Uredbi, mjestni narodni odbori na osnovu plana sietje i ostali podataka i prilivčenošne plana otkupa na zborovima biraću obavještavaju već selu svakog pojednog proizvođača koliko žitarica ima da isporuči državi, tako da proizvođač zna koliko će zemljišta i kolom kulturoim morati obradivati, i koliko će mu žitarica ostati, na slobodno raspolaganje bilo da ih upotrijebi za vlastite potrebe bilo da ih proda na slobodnom tržištu.

Način donošenja plana otkupa pokazuje kako se u punoj mjeri obezbjeđuje učestvovanje naroda u njegovim sastavljanju, i potvrđuje njegovu da je rad na otkupu opšter državnii posao u žitnom sprovođenju treba da učestvuje čit narod. Stoga je Uredba predviđala da se sa planom otkupa upozna narod u svakom mjestu i sa obavezama svakog pojednog gazdinstva, te da se plan otkupa pretresa na zborovima biraću.

Na ovim zborovima došla je do izražaja visoka svijest naroda našeg okruga, te je u puno sudjelovanje bišaću u većini slučajeva predložiti plan otkupa primljen u cjelosti, dok je u srezoziima Bosanski Novi povećan za 40 vagona, Prijedoru za 10 vagona i Krupi za 9 vagona.

Kao što je u predviđenim planom utvrđen način snabdjevanja i raspodjele žitnoca, tako je bilo potrebno da se odrede i cijene žitaricama, kako bi se s jedne strane omogućilo proizvođaču pravilna naknada za njegovu proizvodnju i počela njegovu kupovna moć, a sa druge strane osigurala realna nadnica i stabilnost nosa u valute.

Naredbom o otkupnim cijenama bijelih žitara i kukuruza određene su otkupne cijene žitaricama u žitnoodnim područjima dok će se u nežitnoodnim područjima žitarice otkupljivati po povišenim cijenama, koje je odrediti Ministri Uredzi za cijene.

Naredba predvđa da se slobodni viskovi mogu otkupivati i od strane državnih i zadružnih otkupnih preduzeća na osnovu sporazuma između proizvođača i preduzeća, te će na taj način proizvođači prilikom prodaje slobodnih viskova biti zaštićeni od raznih spekulacija, a time će se, vjerujemo povećati i naš žitni fond. Cijene obaveznih viskova baza su za određivanje cijena ovih slobodnih viskova koje proizvođač prodala državnim ili zadružnim otkupnim preduzećima. Na ove cijene Uredba predviđa davanje premije. Višina ovih premija zavisi od količina slobodnih viskova, koje proizvođač unaprijed utvori da će prodati otkupnom preduzeću ili ponuditi na pročaju istome. Ove premije rastu prema tome koliki postotak slobodnih viskova u omjeru spram obar

Priznanje najboljem radilištu rudnika Ljubije

5 maja ove godine izvršena je svečena predaja povelzne zastavice od strane uprave preduzeća najboljem radilištu i najboljem radniku ovog preduzeća na izvršenih mjesecnom proizvodnog plana.

U toku mjeseca aprila postavljeno mjesetni proizvodni plan pred radni kolektiv rudnika Ljubije ostvaren je i Rudokopno radilište za je prebacilo za 32%. Radnici tog radilišta dobivaju prelaznu zastavicu izlavlju su da će i dalje nastaviti radnu utakmicu sa još većim zalaganjem da bi otkupili dobivenu prelaznu zastavicu.

Pored kolektivnog uspjeha rudokopnog radilišta bilo je i pojedinačnih primjernih zalaganja kao što su: Nežević Hakla koji je prebacio u mjesecu aprila radnu normu za 111,80% i time je po drugi put osvojio mjesecnu prelaznu zastavicu i dobio novčanu nagradu kao najbolji radnik u visini od 1600 Din. Plavić Nikola je prebacio radnu normu u mjesecu aprila za 110% i dobio nagradu u visini od 1300 Din, Avdić Idriz prebacio je normu u mjesecu aprila za 81% i dobio nagradu u visini od 1100 Din, i još Stjepan koji je prebacio normu u mjesecu aprila za 72% i dobio nagradu u visini od 1000 Dinara.

Proglšenje udarknika i pohvaljenih u Građevinskom otkuju SNO i Tehničke baze u Jajcu

Na konferenciji sindikalne podružnice građevinara br. I u Jajcu održanoj dana 9 V 1947 god. proglašeno su za udarknike i nagradeni Gvozdenac Vaskrsija (Kso) kao zidar i Tiro Nazif kao stolar.

Zidar Koro je radio na obnovi pogorle i porušenoš Šipova i istakao se svojim radom te je tako prebacio prosječnu normu za oko 30%.

Stolar Tiro Nazif također se ističe na radu u stolarskoj radionici na izradi prozora i vrata a za obnovu udelila u okolini Jajca.

Ovo je još jedan dokaz da su radnici rudnika Ljubije spremni da izvrše postavljani plan prije otkupenog vremena.

Komarević Džemal

Mjesni odbor Narodnog fronta u selu Krnjeviši izgradio je svojom vlastitom snagom zgradu za Mjesni narodni odbor

Narodni front mjesnog područja Krnjeviša uzeo je u svoj plan za 1947 godinu da napravi zgradu za Mjesni narodni odbor. Nasad ovog područja svesrdno je prihvatilo ovaj zadatak i pristupilo radu. Za kratko vrijeme uz dobrovoljni rad mještana podignuta je zgrada pri kojoj je izgrađeno utrošeno 125 ljudskih radnica na dobrovoljnoj bazi i 47 radnica sa zapreknim stokom. U ovom poslu naravno su se isticali rezari i zidarji koji su radili dobrovoljno na unutarnoj izgradnji ove zgrade. Narodni Mjesni odbor Krnjeviša pokazao je velikim primjerom organizacije, ljubavi i odanosti prema narodnoj vlasti.

J. J.

Nadale pohvaljeno i nagradeno 13 društava ove podružnice za disciplinu i zalaganje u radu i to: predradnik Malinović Mladen, referent građevinskog otkupa Ivan Sokolčić, Miroslav Čoco tehničar, nadostar Cavar Marko, putari: Lovčić Bogdan, Pilčić Stolar, Pastuhović Ivo, Bulat Stjepan, Cvitari: Seki Stipo, Abdulah Čano te poslovođa stolarije Radovac Smail, Blaginica Tehničke baze Grabuš Borka i magaciner Kadrić Mehvo. Ukupno je podijeljeno nagrada 17.200.- Din.

Radovac Smail

veznim viskovima proizvođač unaprijed kontrahira.

Tako se proizvođač dale prenila od 0,30 din. po 1 kg, za svki količinu proclan h slobodnih viskova, ako proizvođač kontrahira ili ponudi na pročaju slobodne viskove u ukupnoj količini do jedne petine količine obaveznih viskova. Ako proizvođač ponudi na pročaju ili kontrahira slobodne viskove u iznosu od polovine svojih obaveznih viskova daje mu se premija od 0,45 din. po 1 kg.

U slučaju kontrahiranja ili prodaje slobodnih viskova u iznosu većem od jedne polovine obaveznih viskova proizvođač dobiva premiju od 0,70 din. po 1 kg. Ako proizvođač kontra-

hira ili ponudi na pročaju količinu slobodnih viskova koja je veća od količine obaveznih viskova daje mu se premija od 0,75 po 1 kg, i to ne samo za količine koje je predao na ime slobodnih viskova, već i za količine koje je predao na ime obaveznog otkupa.

Naredba o otkupnim cijenama kukuruza predviđa također vrstanje kontrahiranih slobodnih viskova.

Sve ove mere nastavak su naše politike na podizanju sela i jačanju blagostanja seloskog stanovništva, a s tim u vezi i jačanju poljoprivredne proizvodnje radi što boljeg i pravilnijeg snabdjevanja žitaricama svih slojeva radnog naroda.